

2. Бабайлов, В. К. Джерело утворення вартості: момент істини / В. Бабайлов, Д. Приходько // Проблеми і перспективи розвитку підприємництва: Збірник наукових праць Харківського національного автомобільно-дорожнього університету. – № 2 (23) – 2019. – Харків: Стиль - Издат, 2019. – С. 13 – 20.

УДК 378.37

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ВИЩОЇ ОСВІТИ В НІМЕЧЧИНІ

*Погорєлова Т. О., доцент,
tatapogo87@gmail.com*

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»*

Німецька система вищої освіти складається з трьох типів закладів: університети, університети прикладних наук та університети мистецтва і музики [1]. Зараз у Німеччині налічується 390 університетів, з них 120 є університетами, 213 є університетами прикладних наук і 57 є університетами мистецтва і музики. В університетах навчається близько 2,9 мільйона студентів (дані за зимовий семестр 2021/2022) і кількість студентів постійно зростає.

Незважаючи на збільшення кількості приватних вищих навчальних закладів, державні вищі навчальні заклади залишаються очевидною більшістю. Існує 240 державних вищих навчальних закладів у порівнянні із 150 приватними [2]. Це часто невеликі установи, які пропонують обмежене коло предметів, таких як: бізнес-адміністрування, медіа-дослідження, дизайн. Вони пропонують широкий спектр навчальних програм, таких як заочне або дистанційне навчання та навчання під час роботи. Приблизно 90 відсотків усіх студентів Німеччини вступають до державного вищого навчального закладу.

Завдяки федеральному устрою в Німеччині, відповідальність за освіту, включаючи вищу освіту, в цілому лежить на шістнадцяти федеральних землях, які мають власні закони, що регулюють вищу освіту. Держава відповідає за основне фінансування та організацію вищих навчальних закладів. Таким чином, фактична структура та організація різних систем вищої освіти можуть відрізнятися від землі до землі. Структури управління вищими навчальними закладами різняться, як і правила, що регулюють акредитацію нових освітніх програм.

Щоб забезпечити однакові умови навчання та гарантувати мобільність у Німеччині, відповідальні міністри земель узгодили певні основні принципи. Уряди земель повинні враховувати це при розробці своїх законів і правил.

Вищі навчальні заклади мають певний ступінь автономії щодо організації та вирішення будь-яких академічних питань. За останні два десятиліття інституційна автономія дедалі більше розширювалася, включаючи питання, пов'язані з кадрами та бюджетним контролем.

В останні роки збільшилося фінансування сфери вищої освіти.

Щоб забезпечити якість і порівнянність кваліфікацій, організація навчання та загальні вимоги до ступеня повинні відповідати принципам і нормам, встановленим Постійною Конференцією міністрів освіти та культури федеральних земель. В Німеччині існує система акредитації програм бакалавра та магістра. Акредитація є обов'язковою. Термін акредитації становить 8 років для всіх її видів.

Починаючи з весни 2020 року, пандемія COVID-19 поставила виклики нового масштабу перед вищими навчальними закладами, керівництвом університетів, викладачами, студентами та всією системою вищої освіти Німеччини. Незважаючи на обмеження, зумовлені пандемією, необхідно було мати можливість продовжувати відвідувати університетські курси, підтримувати обміни між викладачами та студентами, проводити іспити онлайн і продовжувати дослідницькі проєкти.

Пандемія також значно вплинула на міжнародний обмін між студентами та вченими через обмеження на подорожі.

У цій ситуації університети за підтримки федерального уряду вжили численних успішних заходів, щоб підтримувати викладацьку та дослідницьку роботу, уникаючи не вигідного становища студентів. На додаток до гнучких розкладів занять, вони включають заходи для розширення цифрових можливостей і пом'якшення соціального впливу на студентів.

Усі зацікавлені сторони наукової системи Німеччини, включно з вищими навчальними закладами, були на шляху до просування цифрових технологій ще і до пандемії COVID-19. Цифровізація має відігравати важливу роль у стратегічній орієнтації Німеччини як центру досліджень та інновацій в останні роки. Ніколи не було метою перетворити вищі навчальні заклади на онлайн-університети, але намір полягає в тому, щоб створити конкретну додану вартість оцифрування, придатного для використання в університетах.

Після спалаху пандемії COVID-19 використання та розширення наявних цифрових опцій та створення додаткових, дозволило перевести майже всі заходи в навчанні на цифрове або онлайн-підтримування. Викладачі за підтримки закладів вищої освіти та державних і неурядових стейкхолдерів доклали великих зусиль для створення передумов для проведення цифрових форматів замість очних курсів.

Численні спеціальні програми федеральних земель були використані для сприяння цифровізації в навчанні та університетському управлінні, для фінансування ліцензій на програмне забезпечення, таке як системи відеоконференцій, для покращення та розширення цифрового обладнання в бібліотеках та фонду електронних медіа, для покращення цифрової інфраструктури у вищих навчальних закладах, як-от Wi-Fi та оснащення пристроями викладачів, а також для модернізації систем навчання та управління кампусом. Це дало змогу студентам безперервно продовжувати навчання.

Підтримувати викладання та навчання, дослідження та міжнародний науковий обмін значною мірою стало можливим лише завдяки величезним зусиллям усіх зацікавлених сторін – університетів, студентів, викладачів, науковців, федерального уряду та уряду земель, а також багатьох інших організацій.

Щоб використовувати можливості цифровізації в навчанні та викладанні в довгостроковій перспективі, зараз важливо спиратися на досвід, який студенти, викладачі та керівництво університетів отримали під час пандемії. Цифровізація може сприяти підвищенню якості навчання та вдосконаленню академічної освіти в цілому.

Література:

1. Погорелова Т. О. Особливості системи освіти в Німеччині / Т. О. Погорелова, М. Г. Мельник // Вища освіта за новими стандартами: виклики у контексті діджиталізації та інтеграції в міжнародний освітній простір : матеріали 2-ї Міжнар. наук.-метод. конф., 23 березня 2023 р. / гол. редкол. В. Богомолів ; Харків. нац. автомобільно-дорожний ун-т. – Харків : Панов А. М., 2023. – С. 161-163.

2. Навчання в Німеччині: огляд ВНЗ, рейтинг, підготовка і вступ : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://startstudy.com.ua/ua/postuplenie-germany/study-in-germany/>